

[Čas a přícházení toho, co ještě není]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1998](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1998](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 11. 9. 1998
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 11. 9. 1998

[Čas a přícházení toho, co ještě není]

Sama skutečnost, že k bytostné povaze času náleží ono „přícházení“ toho, co „ještě není“, zejména pak přícházení času samého, musí být důkladně prošetřena a náležitě interpretována. Představa starých Řeků, která dala základ tzv. kauzalizmu, totiž že budoucnost je generována minulostí, je naprosto nedržitelná. Vždycky se před námi otvírá otázka, odkud se berou skutečnosti naprosto „nové“. Pokus redukovat tuto novost na pouhé zdání a převést resp. odvysvětlit problém poukazem na ustavičný návrat téhož, tedy pokus neuznat možnost nového, nedává dost smysl a je třeba jej spíše psychologicky odvysvětlit (převést na náladu, odvodit ze závratí a úzkosti atd). Jde tedy o dvě oázky: a) odkud se bere čas a b) odkud se berou nové věci. A protože víme, že ne vše nové je lepší než staré (ať už na to vezmeme jakoukoli míru), aprotože přinejmenším nesmírně dlouhodobý (miliardy let trvající) vývoj života (živých bytostí) svědčí o jakémsi směřování či tropismu (tzv. negentropii), musíme připustit ještě třetí otázku, totiž c) odkud se bere ono rozlišení mezi lepším a horším a na čem všem takové rozlišování a rozhodování záleží.

(Praha, 980911-1.)